

UiT Norges arktiske universitet

Årsrapport 2023

Personvernombud

Sølvi Brendeford Anderssen / Annikken Steinbakk

Innholdsfortegnelse

1	Personvernombudets rolle og oppgaver.....	3
1.1	Personvernombudets rolle.....	3
1.2	Personvernombudets oppgaver	3
1.3	Involvering og kontaktpunkter internt	4
1.3.1	Involvering.....	4
1.3.2	Kontaktpunkter internt.....	4
1.3.3	Mottak av saker.....	5
1.4	Samarbeid og erfaringsutveksling eksternt	5
2	Internkontroll ved universitetet.....	6
3	Personvernarbeidet ved UiT i 2023	7
3.1	Personvern i forsknings- og studentprosjekter	7
3.2	Personvernkonsekvensvurderingene	10
3.3	Personvern i undervisning.....	10
3.4	Personvern i formidling.....	11
3.5	Personvern i administrasjonen	12
3.6	Avvikshåndtering	13
4	Risikoområder og personvernarbeidet ved UiT i 2024.....	14
4.1	Forslag til tiltak fremover.....	14
4.1.1	Kompetansebygging og opplæring	14
4.1.2	Automatiserte vurderinger	15
4.1.3	Støtteressurser	15
4.1.4	SIKT.....	16
4.1.5	Oppfølging av personvernerklæringene.....	16
4.1.6	Avvik og manglende avslutning av prosjekter	16

Personvernombud Joakim Bakkevold avsluttet sitt arbeidsforhold ved UiT 1. desember 2022. I perioden 1. desember 2022 og frem til og med 19. juni 2023 fungerte Sølvi Brendeford Anderssen i rollen som personvernombud. Annikken Steinbakk gikk inn i stillingen som personvernombud ved UiT 19. juni 2023.

1 Personvernombudets rolle og oppgaver

1.1 Personvernombudets rolle

Personvernombudets rolle er fastsatt i personvernforordningens (GDPR) artikkel 38.

UiT Norges arktiske universitet (UiT) er behandlingsansvarlig ved behandling av personopplysninger som gjøres av studenter og ansatte som del av deres engasjement ved UiT. Personvernombudet skal ha en uavhengig rolle i forhold til behandlingsansvarlig ved behandling av personopplysninger. Personvernombudet kan ikke instrueres av behandlingsansvarlig, og skal rapportere til universitetets ledelse.

Overordnet skal personvernombudet bidra til at universitetet ivaretar personvernet til ansatte, studenter, forskningsdeltakere og andre universitetet behandler personopplysninger om. De registrerte kan kontakte personvernombudet angående alle spørsmål om behandlingen av deres personopplysninger, og utøvelsen av deres personvernrettigheter ved universitetet. Personvernombudet har taushetsplikt etter personopplysningsloven § 18. Dette omfatter blant annet personlige forhold, sikkerhetstiltak og enkeltpersoners varsling om overtredelse av personvernregelverket. Personvernombudet er kontaktperson for Datatilsynet.

UiT Norges arktiske universitet og Samisk høyskole har i 2023 hatt felles personvernombud. I avtalen med Samisk høyskole er 10 % av stillingsressursen avsatt til Samisk høyskole.

1.2 Personvernombudets oppgaver

Personvernombudets oppgaver er fastsatt i personvernforordningen artikkel 39. I tillegg er oppgavene nærmere beskrevet i universitetets ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern kapittel 2. Blant annet betyr dette at -

- Personvernombudet skal informere og gi råd til universitetet og de som behandler personopplysninger på vegne av universitetet om de forpliktelser de har etter personvernforordningen.
- Personvernombudet skal kontrollere blant annet overholdelsen av personvernforordningen, universitetets egne personvernregler og universitetets holdningsskapende tiltak og opplæring av behandlere.

- Personvernombudet skal på anmodning gi råd om vurderingen av personvernkonsekvenser (DPIA) og kontrollere gjennomføringen av den.
- Personvernombudet skal samarbeide med Datatilsynet og fungere som Datatilsynets kontaktpunkt ved spørsmål om behandlinger av personopplysninger ved universitetet.
- Personvernombudet har ikke beslutningsmyndighet på vegne av den behandlingsansvarlige.

1.3 Involvering og kontaktpunkter internt

1.3.1 Involvering

Universitetet skal sikre at personvernombudet blir involvert på riktig måte og til rett tid i alle spørsmål som gjelder vern av personopplysninger.

- Personvernombudet er fast medlem i universitetets DPIA-gruppe, som gjennomgår alle DPIA før de oversendes til ledelsen ved UiT.
- Personvernombudet har i 2023 hatt regelmessige møter med universitetsledelsen ved stabsdirektør Julia Holte Sempler.
- Personvernombudet er fast deltaker i universitets forum for informasjonssikkerhet og personvern.
- Personvernombudet har høsten 2023 prioritert å tilby enhetene møter, for å bygge kjennskap til rollen og hva personvernombudet kan bistå med. Dette er en oppgave som vil ha fokus også fremover. Målet er at spørsmål og uklarheter rundt personvern skal avklares så tidlig som mulig, og at enhetene i større grad involverer personvernombudet i prosesser hvor det behandles personopplysninger.

1.3.2 Kontaktpunkter internt

Avdeling for IT har en egen faggruppe for informasjonssikkerhet og personvern. Tilsatte i Avdeling for IT og Faggruppe for informasjonssikkerhet og personvern er naturlig kontaktpunkt for personvernombudet.

Videre er en tilsatt knyttet til ledelsen i Avdeling for forskning, utdanning og formidling kontaktpunkt for Sikt-Personverntjenester (tidligere Norsk senter for forskningsdata (NSD)), som leverer personverntjenester til universitetet for forsknings- og studentprosjekter hvor det

skal behandles personopplysninger. Denne kontaktpersonen og Sikt-Personverntjenester er naturlige samarbeidspartnere for personvernombudet.

Det vil være en fordel om også hver enhet hadde utpekt en person som fungerte som enhetens kontaktperson for personvern, evt også for andre områder som tangerer personvernområdet. Det skal allerede være utpekt ansatte ved enhetene som er kontaktpersoner for behandlingsprotokollen, så det vil være hensiktsmessig å se på om den rollen kan utvides til også å inkludere personvern generelt.

1.3.3 Mottak av saker

Universitetet opplyser om personvernombudets kontaktinformasjon og oppgaver på nettsiden, uit.no/personvernombud. Innholdet på siden forvaltes av personvernombudet. Personvernombudet kan nås per telefon og e-post, personvernombud@uit.no. Andre sider på uit.no viser, der det er relevant, også til uit.no/personvernombud.

De aller fleste henvendelsene til personvernombudet kommer fra tilsatte og studenter, som behandler eller skal behandle personopplysninger på vegne av UiT som behandlingsansvarlig.

I alle forsknings- og studentprosjekter skal det opplyses om personvernombudets kontaktinformasjon. De registrerte tar i liten grad kontakt med personvernombudet. Personvernombudet opplever det slik at de registrerte tar kontakt direkte med prosjektets kontaktperson ved spørsmål og ønske om innsyn i sine opplysninger.

Videre tar både tilsatte og studenter kontakt angående ulike administrative behandlinger, som personvernombudet følger opp ovenfor de som ivaretar det daglige behandlingsansvaret. De tar disse henvendelsene fra personvernombudet på alvor, de redegjør for hvilke rutiner som gjelder og/eller iverksetter nødvendige tiltak.

Sikt-Personverntjenester kontakter også personvernombudet ved personvernspørsmål knyttet til universitetets prosjekter meldt til dem.

1.4 Samarbeid og erfaringsutveksling eksternt

UiT Norges arktiske universitet og Samisk høyskole har felles personvernombud. Samarbeidet er regulert i egen avtale. Personvernombudet er tilsatt ved UiT som ivaretar personalansvaret for personvernombudet, mens høyskolen betaler for personvernombudstjenesten. Personvernombudet synes ordningen fungerer fint. Personvernombud må ha høy kompetanse

innen personvern og jobbe tilnærmet 100 % med personvern for å bygge og opprettholde nødvendig kompetanse. For mindre utdanningsinstitusjoner er det derfor mest hensiktsmessig å dele på et personvernombud.

Det er etablert et nettverk mellom personvernombudene i UH-sektoren. Det er svært nyttig for personvernombudene å kunne drøfte egen rolle og hvordan oppgavene som ligger til rollen kan løses med de andre personvernombudene i sektoren. Det er opprettet en arbeidsgruppe i nettverket, hvor personvernombudet er medlem. Arbeidsgruppen har ansvar for planlegging og gjennomføring av webinarer og fysiske samlinger for nettverket.

Det lokale nettverket for personvern ved større virksomheter i Tromsø (UiT, UNN, SpareBank1 Nord-Norge og Tromsø kommune) har gjennomført tre møter i 2023.

Personvernombudet er fra og med desember 2023 medlem av personvernsredaksjonen for Sikre Siden.

Personvernombudet er også deltaker i personvernombudsnettverket for The Young European Research Universities Network (YERUN).

2 Internkontroll ved universitetet

Personvernombudet skal etter personvernforordningen blant annet kontrollere universitetets overholdelse av personvernregelverket og tilhørende revisjoner.

Personvernombudet deltok 18. januar 2023 i møte med HK-dir¹ og universitetsledelsen om status for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern ved universitetet. Statusen blir kartlagt ved at universitetet i møtet gir muntlige svar på spørsmål i et kartleggingsskjema.

I etterkant av kartleggingen får universitetet fra HK-dir anbefalinger for det videre arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern.

¹ Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse har et samlet, nasjonalt ansvar for forvaltningsoppgaver innen høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og kompetansepolitikk. Det gjennomføres hvert år møte mellom UiT og HK-dir for å kartlegge status i arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern. Se <https://hkdir.no/> for mer informasjon.

HK-dir kom med sine anbefalinger etter kartleggingsmøtet i brev datert 20.04.2023, UiT ref. 2018/3234-20. HK-dir kan ikke se at UiT har behov for andre endringer i arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern i 2023 enn å gjennomføre påbegynte og planlagte tiltak. Når det gjelder tilbakemeldinger særlig relevant for arbeidet med personvern, kom HK-dir med anbefaling for 2023 om at UiT gjennomgår og oppdaterer personvernerklæringer, samt tydeliggjør ansvarsfordelingen mellom sentraladministrasjon og de ulike fakultetene.

3 Personvernarbeidet ved UiT i 2023

3.1 Personvern i forsknings- og studentprosjekter

Sikt-Personverntjenester fører universitetets protokoll over forsknings- og studentprosjekter hvor det behandles personopplysninger.

I 2023, per 22.12.2023, er det meldt inn 696 forsknings- og studentprosjekter til Sikt-Personverntjenester, mot 724 i 2022. Av de 696 innmeldte prosjektene, medførte høy risiko for de registrerte at det for 21 av prosjektene ble gjennomført personvernkonsekvensvurderinger (DPIA). I 2022 ble det til sammenligning gjennomført 16 DPIA.

Statistikk	2022	2023
Antall meldeskjema	724	696
DPIA	16	21
Hvilket medførte antall vurderinger	661	676
Endringsvurderinger (i tidl. vurderte meldeskjema)	304	308
Type personopplysninger i meldeskjemaene		
Ingen	0	0
Alminnelige	471	494
Særlige	189	179
Straffbare forhold	0	0
Særlige og straffbare forhold	1	3
Nivå på forskningsprosjektet		
Ukjent	0	0
Forskning/dr.grad	181	151

Master	390	393
Bachelor	83	129
Årsstudium	7	3
Type vurdering		
Standard (av saksbehandler)	615	343
Automatisk (av robot)	39	333
Med vilkår	7	0

Særlig markant er økningen i antallet automatiserte vurderinger. SIKT tok i 2023 i bruk robot ved vurderingene, noe som har medført at saksbehandlingstiden er redusert. Innen sektoren har enkelte institusjoner reservert seg mot denne typen vurderinger. UiT har ikke i 2023 gjennomført stikkprøver av disse vurderingene for å se hvordan disse står seg i forhold til vurderinger gjennomført av saksbehandler. Dette arbeidet er imidlertid påbegynt januar 2024.

Universitetet er behandlingsansvarlig for flere omfattende og profilerte befolkningsundersøkelser. Blant de største er Tromsøundersøkelsen, Kvinner og Kreft og SAMINOR. Alle hjemmehørende på Det helsevitenskapelige fakultet. Disse behandler en stor bredde av personopplysninger, herunder også særlige personopplysninger, om tusenvis av personer.

I 2023 har det vært gjennomført DPIA for flere av de store prosjektene. Dette er en krevende prosess både for ledelsen av det enkelte prosjekt, og for de administrative ressursene innenfor personvern og forskning. Prosjektledere forventes å ha en oversikt over lovverk og rutiner som personvernombudet ser ikke alltid samsvarer med deres kompetanse.

Omfanget og graden av mulige konsekvenser for de registrerte i prosjektene og befolkningsundersøkelsene gjør at ivaretagelsen av personvernet er særdeles viktig innen forskningsområdet. Dette stiller store krav til både organisatoriske og tekniske tiltak, herunder at forskere, studenter og forskningsadministrasjonen har tilstrekkelig kompetanse innen personvern.

De fleste henvendelsene til personvernombudet gjelder da også behandling av personopplysninger i forsknings- og studentprosjekter.

UiT har mulighet til å be om veiledningsmøter med Datatilsynet ved behov. I 2023 har det vært avholdt slike møter. Dette skyldes behov for avklaring av problemstillinger som oppstår særlig

innenfor prosjektene knyttet opp mot befolkningsundersøkelsene. Det har også være bedt om avklaring fra Helse – og omsorgsdepartementet når det gjelder forståelsen av lovtekster.

Personvernombudet er bekymret for at manglende støtteressurser, både på enhetsnivå og på FUF, bidrar til at prosjekter trekkes ut tid og ikke får oppstart i henhold til tidsplan. UiT bør også være oppmerksom på at det, kanskje særlig i store prosjekter som pågår over lang tid, oppstår problemstillinger som det uten enkel tilgang til støtteressurser med kompetanse innenfor personvern og informasjonssikkerhetsfeltet vil være svært utfordrende for prosjektleder å avklare.

UiT har en avtale med SIKT Personverntjenester. Alle forsknings- og studentprosjekter hvor det skal behandles personopplysninger skal meldes til Sikt-Personverntjenester, som vurderer prosjektene i forhold til personvernregelverket etter egen avtale med universitetet.

SIKT personverntjenester har i dag ansvar for protokollen som omfatter alle student og forskningsprosjekter. De skal vurdere prosjektene i forhold til personvernregelverket etter egen avtale med universitetet. Tidligere avtale utløp 31. desember 2023, og universitetet er nå i en prosess for å avklare eventuell ny avtale med SIKT. I 2023 har samarbeidet med SIKT vært utfordrende. Dette gjelder både for forskere og administrativt personale. SIKT synes å ha varierende kvalitet på arbeidet som leveres, og i stadig økende grad oversendes DPIA til universitetet på et tidlig og uferdig tidspunkt. Dette medfører økt arbeidsbelastning på administrativt ansatte på nivå 1 og enhetene.

Også i mer kompliserte juridiske problemstillinger opplever personvernombudet at SIKT overlater til UiT å finne gode løsninger. Det synes også å være svært personavhengig hvilken grad av kompetanse SIKT har. Personvernombudet opplever SIKT som lite kjent med UiTs interne retningslinjer/rutiner. Personvernombudet har fra flere forskere som har vært i kontakt med SIKT, fått tilbakemelding om at kontakten har vært opplevd som lite fruktbar.

I 2023 har personvernombudet sett et økende møtebehov fra SIKT. Dette er ikke knyttet særlig opp mot befolkningsundersøkelsene, men synes å representere en trend hvor prosjekter blir mer kompliserte, enten grunnet måten man ønsker å samle inn data, eller at det er spørsmål av juridisk karakter som SIKT ikke selv tar stilling til.

3.2 Personvernkonsekvensvurderingene

Det følger av universitetets ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern kapittel 2 *Roller, ansvar og oppgaver* at universitetets DPIA-gruppe skal vurdere forslag til DPIA og levere en innstilling til Universitetsledelsen med anbefaling om behandlingen av personopplysninger bør igangsettes eller ikke. Ledelsen ved UiT avgjør om tiltak identifisert og gjennomført etter DPIA-prosessen skal anses for å ha redusert risikoen tilstrekkelig til at prosjektet kan starte behandlingen, eller om behandlingen må underlegges ytterligere tiltak, alternativt avbrytes. Frem til februar 2022 var det assisterende universitetsdirektør som godkjente DPIA-ene på vegne av ledelsen. Etter februar 2022 er det stabsdirektøren som har godkjent DPIA-ene.

Etter personvernombudets vurdering har personvernkonsekvensvurderingene for 2023 innholdsmessig vært i tråd med kravene etter personvernforordningen.

For større prosjekter, og/eller prosjekter med mer kompliserte problemstillinger, ser personvernombudet at DPIAer sendes uferdig til UiT, og deretter går frem og tilbake mellom UiT og SIKT før de ferdigstilles. Gjennomføring av DPIA og vurderingen av denne, er komplisert og krevende. Utfordringene i leveransene fra SIKT og i samarbeidet mellom UiT og SIKT, øker behovet for at de involverte ved UiT har tid til å gjennomføre grundig vurdering før godkjenning av DPIAen. For prosjektene, som ikke kan starte behandling av personopplysninger før DPIAen er godkjent, vil det være av største viktighet at denne jobben kan gjøres uten ugrunnet opphold.

3.3 Personvern i undervisning

Studenter synes primært og kontakte personvernombudet grunnet usikkerhet rundt prosessen ved studentprosjekter, samt at de ikke finner ut hvilke verktøy som er godkjent for bruk til for eksempel intervjuer, videoopptak osv. Det gjøres oppmerksom på at det, sammenlignet med det totale antallet studenter på UiT, er et begrenset antall studenter som har tatt kontakt. Det har imidlertid også vært tilfeller av at ansatte tar kontakt på vegne av en studentgruppe.

ITA har en svært god oversikt over godkjente verktøy på sin uit.no/sikkerhet side. Henvendelsene som kommer til personvernombudet tyder på at selv om studenter finner frem til disse sidene, så kjenner de ikke igjen sin rolle eller oppgaver i oversikten. De er heller ikke kjent med personvernregelverket, og selv om de har en overordnet forståelse av betydningen

av informasjonssikkerhet, tyder henvendelsene på at det nok er liten kjennskap til særlige retningslinjer som gjelder for UiT.

3.4 Personvern i formidling

www.uit.no/sikkerhet er en informasjonsportal for både informasjonssikkerhet og personvern. Videre er etikkportalen ved UiT sentral i veiledningen av forskere og studenter om personvern i forskning. Når tilsatte, forskere og studenter skal behandle personopplysninger er det nødvendig at informasjon om universitetets rammer for behandling av personopplysninger er god og lett tilgjengelig. Disse sidene må gjennomgå og oppdateres jevnlig.

Av og til får personvernombudet tilbakemelding om at det er vanskelig å finne relevant informasjon om rammene for personvern ved UiT. Fra forsiden til UiT finnes det nederst en lenke til «Informasjonssikkerhet», som leder til portalen for informasjonssikkerhet og personvern. Nederst på forsiden finnes det også en lenke til «Personvern», som leder til informasjon om personvernet knyttet til nettsiden uit.no og ikke personvernet ellers ved universitetet. Fra intranett finnes det en lenke til etikkportalen under «Forskning». Personvernombudet finner ingen direkte link til portalen for informasjonssikkerhet og personvern fra intranettet.

Dersom man søker på «personvern» gjennom uit.no's egen søkemotor, vil de øverste treffene være direkte relevante. UiT bør søke å tilby informasjon mer egnet for de forskjellige brukergruppene. Ansatte må kunne forutsettes både å ha en annen tilnærming til informasjon som legges ut, men kanskje også bedre grunnlag for å se informasjonen som presenteres om personvern opp mot egne arbeidsoppgaver. For studenter synes det å være vanskelig, dersom de finner informasjonen om personvern ved UiT, å omsette dette til en forståelse av hvordan det er relevant for de på det nivået de er i studieforløpet. De synes ikke å kjenne seg igjen i hvordan de forskjellige verktøyene presenteres i forhold til egne oppgaver. Det kommer også spørsmål fra studenter og ansatte om verktøy som enda ikke er godkjent for bruk ved UiT.

Personvernombudet mottar for eksempel jevnlig spørsmål fra forskere og studenter om hvilke transkriberingstjenester de kan bruke. Dette er en tjeneste de ønsker å bruke i forbindelse med gjennomføring av intervjuer i sitt forsknings- eller studentprosjekt. Transkribering av et opptak av intervju innebærer behandling av personopplysninger. Dersom en ekstern tjeneste eller person skal gjøre dette på vegne av forskeren eller studenten, så vil den eller de regnes som

databehandler. Det må da foreligge en databehandleravtale mellom universitetet og de som skal levere tjenesten. Personvernombudet kan ikke se at det finnes noen generell informasjon på universitetets nettsider om transkriberingstjenester forskere og studenter ved universitetet kan bruke. I praksis er det opp til det enkelte fagmiljø og forsker å løse dette behovet. Med tanke på ivaretagelsen av personvernet og kravet til databehandleravtale, bør universitetet fastsette og informere om rammer for bruk av transkriberingstjenester. Herunder å informere om transkriberingstjenester som finnes i de tjenester UiT allerede har og informere om eventuelle eksterne tjenester som forskere og studenter kan benytte seg av. Et passende eksempel på hvordan forskere og studenter kan informeres om godkjente rammer for gjennomføring av intervjuer finnes her: [Kom i gang med lydopptak - Student - minside \(oslomet.no\)](https://www.oslomet.no/om-oss/for-nyttende-og-studenter/kom-i-gang-med-lydopptak)

3.5 Personvern i administrasjonen

Universitetet behandler opplysninger om studenter og tilsatte til en rekke administrative formål.

Tilbakemeldingene fra HK-dir etter møte 18. januar 2023, var at UiT ble anbefalt å ha fokus på gjennomgang og oppdatering av personvernerklæringer, samt tydeliggjøring av ansvarsfordelingen mellom sentraladministrasjon og de ulike fakultetene. Som følge av at stillingen som personvernombud var under ansettelse i 2023, har det ikke vært mulig å følge dette opp godt nok. Dette må derfor også være et fokusområde i 2024.

Personvernombudet har også mottatt forespørsler om bistand ved innføring av administrative verktøy til bruk i utdanning, administrasjon eller forskning. For større prosesser, hvor IT-avdelingen enten har ansvar for innføringen, eller er med fra et veldig tidlig tidspunkt, synes personvern godt ivaretatt. I tilfeller hvor ansatte ønsker å ta i bruk verktøy ikke allerede godkjent ved UiT, ser personvernombudet at det oppstår utfordringer fordi rutinene for dette ikke er godt nok kjent blant ansatte, eller fordi rutinene er delt i innføring av verktøy til forskning og innføring av verktøy til undervisning. Dersom man ønsker å innføre verktøy ment for begge typer bruk, oppstår det usikkerhet rundt hvilken rutine som skal følges og hvilken tjeneste hos ITA som skal kontaktes.

Det er behov for opplæring hos ansatte både om interne prosesser knyttet opp mot informasjonssikkerhet og personvern, og om det overordnede regelverket. Usikkerhet og uvitenhet rundt dette gjør at det ofte er tilfeldigheter som gjør at personvernombudet får kjennskap til for eksempel nye verktøy som er i bruk, eller behandlinger som er tatt i bruk.

Mens SIKT ivaretar protokollen for UiTs forskningsprosjekter, skal administrative behandlinger registreres i UiTs egen behandlingsprotokoll. Denne skal føres av utnevnte kontaktpersoner ved enhetene. Det vil være hensiktsmessig for UiT å gjennomgå denne regelmessig for sikre at den er oppdatert. Samtidig har UiT til enhver tid nyansatte – mer regelmessig oppfølging av kontaktpersoner på enhetene vil kunne bidra til at kjennskapen til behandlingsprotokollen og dens funksjon ivaretas.

3.6 Avvikshåndtering

Personvernombudet skal etter personvernforordningen fungere som Datatilsynets kontaktpunkt ved spørsmål om behandling av personopplysninger ved universitetet.

Datatilsynet har i 2023 ikke tatt kontakt med personvernombudet angående konkrete behandlinger ved universitetet.

Universitetet spør rutinemessig personvernombudet om råd i forbindelse med saksbehandling av avviksmeldinger. I hovedsak har det vært drøftet hvorvidt avviket er av en slik karakter at den må meldes til Datatilsynet.

Personvernombudet erfarer at universitetet følger opp meldinger om brudd på personvernopplysningssikkerheten på en god måte og i tråd med kravene etter personvernforordningen. Personvernombudet oppfatter det også slik at oppfølgingen av avviket skjer i godt samspill med den som melder avviket. Utfordringen er å få meldt inn alle avvikene som måtte skje. Melding om avvik er viktig for å kunne sette i gang tiltak for å forhindre eller redusere konsekvensene for de registrerte og forebygge nye tilfeller.

UiT må bruke Sikt-Personverntjenesters meldingsarkiv aktivt i sin internkontroll av UiTs forsknings- og studentprosjekter meldt til Sikt-Personverntjenester. Meldingsarkivet er en del av institusjonsportalen som er tilgjengelig for UiT.

Av meldingsarkivet fremgår det blant annet en oversikt over prosjekter hvor prosjektansvarlig ikke har svart på sluttmelding fra Sikt-Personverntjenester og oversikt over meldeskjema som ikke er vurdert på grunn av manglende tilbakemelding fra forsker eller student. I disse prosjektene kan det foreligge avvik. UiT må følge opp status for disse prosjektene med forsker

eller student og få prosjektstatusen oppdatert i meldingsarkivet. UiT mangler i dag internkontrollrutiner for oppfølging av meldingsarkivet.

Det er i tillegg oversikt i meldingsportalen over student- og forskningsprosjekter hvor SIKT har registrert avvik. I henhold til avtalen som foreligger mellom UiT og SIKT, skal SIKT i tilfeller hvor de «mistenker eller oppdager brudd på personopplysningssikkerheten eller andre brudd på personvernregelverket [...] varsle INSTITUTEJONENS ledelse uten ugrunnet opphold.» UiT ble i januar 2024 klar over at SIKT har valgt å håndtere det de definerer som mindre avvik gjennom rådgivning i det enkelte prosjekt, og har lagt til grunn at UiT vil fange opp disse gjennom tilgangen til institusjonsportalen. SIKTs opptreden er her ikke i samsvar med forpliktelsen de har etter avtalen. UiT har ikke vært klar over denne tolkningen fra SIKTs side, eller at de skulle holdt seg informert via institusjonsportalen.

4 Risikoområder og personvernarbeidet ved UiT i 2024

4.1 Forslag til tiltak fremover

4.1.1 Kompetansebygging og opplæring

- Det er behov for opplæring og kompetansebygging både blant ansatte og studenter. I tillegg til opplæring i form av foredrag, webinar eller tilsvarende, anbefales det at informasjonen som finnes på nettsidene tilpasses de forskjellige målgruppene, slik at det blir lettere å finne frem i informasjonen.
- Henvendelsene som kommer til personvernombudet tyder på at selv om studenter finner frem til disse sidene, så kjenner de ikke igjen sin rolle eller oppgaver i oversikten. De er heller ikke kjent med personvernregelverket, og selv om de har en overordnet forståelse av betydningen av informasjonssikkerhet, tyder henvendelsene på at det nok er liten kjennskap til særlige retningslinjer som gjelder for UiT. Mer målgruppetilpasset informasjon vil også kunne bidra til at studenter lettere får oversikt.
- Administrativt ansatte bør regnes som en egen målgruppe. Arbeidsoppgaver som innebærer behandling av personopplysninger gjøres ofte etter en

«oppskrift», og kunnskapen om behandling av personopplysninger er dessverre ikke alltid en del av slike «oppskrifter.»

4.1.2 Automatiserte vurderinger

- UiT bør gjennomføre en gjennomgang av prosjekter som har gjennomgått automatisk vurdering, for å avklare om den automatiske prosessen tilstrekkelig i forhold til UiTs retningslinjer.

4.1.3 Støtteressurser

- Personvernombudet er bekymret for at manglende støtteressurser, både på enhetsnivå og hos FUF, bidrar til at prosjekter trekkes ut tid og ikke får oppstart i henhold til tidsplan. FUF har ifølge UiTs ledelsessystem kapittel 2 et særlig ansvar for de deler av ledelsessystemet som omhandler eksportkontroll og ivaretagelse av personvern i forskning, utdanning og formidling. Det vil derfor være naturlig at ansatte henvender seg til den relevante seksjonen i FUF for bistand til å løse spørsmål innenfor disse områdene. UiT bør også være oppmerksom på at det, kanskje særlig i store prosjekter som pågår over lang tid, oppstår problemstillinger som det uten tilgang til støtteressurser med kompetanse innenfor personvern og informasjonssikkerhetsfeltet vil være svært utfordrende for prosjektleder å avklare.
- Det er behov for dedikerte ressurser, særlig innenfor forskning på nivå 1, hvor det både settes av tid til å jobbe dedikert mot personvern i forskning, men hvor det også er tid til å holde seg faglig oppdatert.
- Hver enhet bør oppfordres til å utpeke en kontaktperson som skal ha særlig ansvar for å sette seg inn i rutinene rundt personvern og informasjonssikkerhet, og som kan fungere som kontaktpunkt for personvernombudet og andre ansatte på nivå 1. Disse ansatte bør møtes regelmessig for å drøfte og ta stilling til personvernspørsmål og hvordan disse bør håndteres.

4.1.4 SIKT

- Kvaliteten på arbeidet som leveres oppleves som varierende. I stadig økende grad leveres DPIA på et tidlig og uferdig tidspunkt. Kommunikasjonen mellom SIKT og forskere ved UiT har tidvis vært utfordrende.
- UiT bør vurdere hvordan man fremover skal løse oppgavene SIKT har ivaretatt – dersom det inngås ny avtale med SIKT eller annen aktør, bør avtalen ha en klar fordeling av ansvar for de forskjellige oppgavene som skal løses.

4.1.5 Oppfølging av personvernerklæringene

- Det har vært jobbet ved UiT for å få på plass personvernerklæringer for tjenester som behandler personopplysninger.
- Fremover bør prioriteringen være å få samlet disse slik at de er lett tilgjengelig, samt at det enklere lar seg gjøre å få oversikt over hvilke tjenester som fremdeles mangler personvernerklæring.

4.1.6 Avvik og manglende avslutning av prosjekter

- Det bør fortsatt være fokus på å sikre at ansatte og studenter er kjent med hvordan de kan melde avvik, og i hvilke tilfeller avvik kan oppstå.
- SIKT har i institusjonsportalen en oversikt over mindre avvik som har oppstått i innmeldte prosjekter. Dette er avvik som SIKT har søkt å løse innenfor prosessen med gjennomgang av meldeskjema. I avtalen mellom SIKT og UiT fremgår det at SIKT skal informere UiT om alle avvik som oppstår i innmeldte prosjekter. Dette har ikke vært gjort. Det har heller ikke vært tydelig kommunisert til UiT at dette er rutinen hos SIKT, slik at UiT heller ikke har hatt ansatte som har fulgt opp disse avvikene.
- Når prosjekter er ferdige, skal SIKT ha melding slik at prosjektene kan avsluttes i portalen. Det er nå om lag 480 prosjekter i portalen som enda ikke er bekreftet avsluttet. UiT bør søke å få avklart fra de ansvarlige for prosjektene hvorvidt de kan avsluttes.

